

avant...!

Pere Buñoltes

any III

portantveu d'«avançada de l'empordà»

núm. 35

orientem...

Qualsevol ésser que lluiti per l'igualtat social, que envegi un estat de germanor entre els homes, sent interiorment una compenetració àcrata que l'obliga a mirar amb simpatia a tots els anarquistes. No obstant, més conscients de la realitat – més positivistes, si voleu –, no ens aventurem a propugnar una vida social molt humana i justa, però que malauradament, per ara, és utòpica. Això no vol dir que creiem que el comunisme llibertari sigui utòpic, no; el creiem factible, més no per ara. És necessari, imprescindiblement necessari, que l'home sigui més conscient dels seus actes i menys envejós. En altres termes: més home i més humà. I per això és necessari molta cultura; quadruplicar la que ara poseeix.

Nosaltres propugnem un règim que reuneixi la més gran quantitat possible de germanor, de llibertat i d'igualtat. En una paraula: un règim proletari salvaguardat per una força que mantingui el triomf revolucionari i estabilitzi la producció nacional.

Reconeixem la vàlua dels principis anarquistes – el que vol dir que no defugim la veritat –, ells no accepten, ni tan sols temporalment – així ho proposem – la nostra idea. Proposem un front únic i no accepten perquè aspirem al govern del proletariat. Nosaltres, moralment, sempre anem d'acord amb la teoria d'ells; però ells no han volgut ajudar-nos mai. Mentre persisteixin amb la seva actitud, tardarem molts anys en canviar de posició social. Ignoren que no estant tots units, els capitalistes sempre tindran suficient força per a vèncer-nos.

No som nosaltres sols que diem que ara com ara el comunisme llibertari és utòpic; Christian Cornelisseu – que molts coneixeran – diu: «En cap país del món inclús Anglaterra, Amèrica i Alemanya, els obrers són capaços de dirigir per si mateixos les diverses empreses de la gran o mitjana indústria». Parlant dels homes, afegeix: «Tal com nosaltres els coneixem avui, no estan preparats per una vida social on deu imperar el principi *un per tots i tots per un*». I continua: «Durant varies dotzenes d'anys, estarem obligats, encara, després d'una revolució social victoriosa, a viure en una societat que arrossegà tares congenitals de l'antiga societat capitalista de la qual haurà sortit».

El nostre desig és encaminar, orientar – dins les nostres possibilitats – a l'obrer; portar-lo per camins que assegurin el triomf amb menys perjudici per ell. Quan ens ilancem a la lluita, estarem segurs de posseir probabilitats favorables. No intentarem aquests casos isolats que després de facilitar els mitjans per una repressió violenta – no tardarem en sentir-la – debiliten l'ànim del proletariat.

Volem una unió àmplia que faciliti el triomf del proletariat. La nostra consigna serà la cèlebre frase de Marx: «Proletaris de tots els països, uni-vos!»

full quinzenal

bombes? pànic? víctimes!

Aquests dies, hom sent a parlar tant i tant de bombes – artefactes explosius – que fins i tot les bombes plenes de vent o de gas, que són la il·lusió dels infants, podem dir que gairebé ens fan més por que goig.

Arreu de Barcelona i en altres indrets de Catalunya han estat tirades, escampades i abandonades moltes bombes, talment com si les haguessin adquirides a dues cinc cèntims, per no dir, encara, més barates.

I què han assolit amb tot això? Uns quants morts, un nombre força més crescut de ferits, i el trasbals, acompanyat d'un gros pànic, dels barcelonins en plena tarda i nit del diumenge.

El barceloní es tornava a exclamar de la mateixa manera d'altres vegades que hi han hagut esdeveniments d'aquesta mena: Ja la ballem!

I vinga corredisses, esglais, policia neguitosa i armada fins a les dents, tiroteig a dojo.

Aquestes «intentonas» d'implantació del «comunisme llibertario» no condueixen a res. No són ni revoltes, ni semblar-se a això arriben. Només de pensar que aquesta gent de la pistola i les bombes hagués d'organitzar i estructurar el país ja ens fa venir basca.

Terrabastalls a l'engrós; treiem això i fora allò i el de més enllà i demà serem nosaltres els amos de la situació. Pata-plam, ja està! I després Xauxa.

El que fan és promoure aldarulls per ganes de fer soroll, puix ja saben per endavant que no han d'atènyer res del que es proposen, a no ésser el de poder

(segueix a la plana segona)

15 cts.

comptar, en el seu haver, unes víctimes més.

Una revolució, per tenir èxit, cal que entri en l'ànima del poble. Sense aquesta premisa indispensable, totes les provatures portaran, al cap i a la fi, els fracassos més sorollosos i rotunds. Per a sortir victoriosa una revolta, cal que el poble en sigui el seu puntal més ferm.

* * *

El senyor Ibàñez, cap superior de Policia de Barcelona, s'ha adonat, després del bullit, que havia passat alguna cosa.

Quina intel·ligència més perspicaç!
Tants dies com feia que ja mastegàvem bombes, i l'home tan tranquil (?).
¿Es que volia que es passés de les paraules als fets?

Ara podrà estar satisfet.

ROC CLAR.

ombres destructores

Als companys del grup artístic del Sindicat d'Oficis Varis de Figueres, pel seu abnegat entusiasme i fortalesa d'esperit.

Quelcom apesarat, però no vençut, aquesta és la situació amb què em trobo per portar-vos fins a la fi concebuda de la nostra flamant idealitat de cultura.

Cap càrrec per aquells companys que no han volgut sacrificar-se, ja vindrà un dia que s'adonaran de la seva equivocació i allavors tornaran més forts, encara, i farem obra comuna pel bé dels nostres germans.

Els meus càrrecs són per aquells que treballen a l'ombra salvaguardats per un tutelatge d'anarquisme, que mai han sentit.

Paraules de xerrameca són les característiques dels destructors de la nostra obra, però és massa elevada perquè els cucs que s'arrossegen pel llot puguin destruir-la, i és tanta la meva fe que no puc menys que afirmar que, dintre el curt espai d'un mes, donarem a conèixer la nostra primera obra teatral.

Així, doncs, els que encara serveu fidelitat als vostres compromisos és a qui em dirigeixo.

Coratge, companys! El nostre treball serà dur, però aquesta duresa ens palesarà que la nostra obra és gran, no l'obra en sí, sinó el seu conjunt, les seves ramificacions que són moltes i poden arribar fins a un punt no determinat, ni previst, per aquells que pateixen miopia cerebral. El nostre esforç serà en tot moment en bé de l'art i la cultura i per tal que no defalliu en l'empresa vull demostrar-vos l'ingratitude que sempre ha imperat, per les coses grans, en aquesta putrefacta societat.

A Copèrnic, la seva teoria astronòmica va costar-li cremar les seves

obres; a Galileu, el martiri; a Velh, inventor del rellotge, li van treure els ulls; a Giordano Bruno el varen cremar viu per haver inventat el telescopi; i no segueixo esmentant noms perquè són innumbrables els màrtirs immolats en pro de la ciència i de l'art.

¿Amb quin dret i justícia van ésser turmentats? Ah! no ho pregunteu. Foren les ombres destructores que en tota obra i en tot temps han reeixit.

Però, a aquests energúmens destructors els dic: Quan l'ideal besa la carn amb llum, amor i treball, la vida és bella; però quan l'egoisme besa la matèria, la vida és un mal i s'occeix l'ideal.

La vanitat de l'home fa que moltes vegades s'enorgulleixi d'ésser un coneixedor de la vida i sota aquestes estultes manifestacions parteixen d'un fals concepte i passen la vida sense altre daler que el gaudi d'encobrir el seu lucre, i si els tracteu sentireu en totes les seves manifestacions que són bons i honrats, però, malauradament, no saben ésser-ho, ni pels seus germans ni pel bé de la mateixa vida.

El jo bestial i superb, l'èxtasi ignot, la quantitat vesànica de tots aquells que inviten a mortificar la vida fugint de la veritat i de la reconciliació amb la vida mateixa, són les pròpies ombres destructores.

Contra l'art, hi ha la fingida moralitat; contra l'amor, l'escàndol.

Tots els estats morbosos de les masses en els períodes de decadència, fusionats amb la misèria moral que aparella la misèria física, es determinen per una exaltació que en diuen revolucionària, però si posem

avant..!

redacció: rambla, 29

figueres 11 gener 1933

el pròxim número sortirà
el dimecres, 25 de gener

venda: llibreria batllosera

a prova aquests individus, ens resulten carregats de prejudicis. Aquests individus prenent un fals concepte de la vida, sota un pretext d'abnegació que amaga el més refinat egoisme i la més inconscient hipocresia, s'entortolliguen, com mones en els arbres, en els pedestals que els homes altruistes i senzills han aixecat.

En els falsos conceptes de la vida és on descarrila la persecució del plaer sensitiu de les joventuts i els homes envellits prematurament, igual que la fruita en agràs, cerquen un aixopluc contra la realitat de la vida, així és com es precipita la vellúria fora de temps. Uns en l'oblit, altres en el plaer i, finalment, els més forts, en el suïcidi.

Tan sols l'home senzill segueix el curs de la vida amb lògica de viure, i en entrar a la fase de la matèria comú, que en diuen mort, deixa la seva obra que alligona la nova generació.

La vida legal i compresa perdura a través dels segles i les ombres es fan fonedisses al més suau alè d'aire.

SALVADOR MANSIÓ.

Sant Miquel de Fluvià.

S'arreglen plomes estilogràfiques

Llibreria Batllosera

GALAN, 3

...Està ben clar que la missió del Sindicat queda reduïda a l'economia. Els valors econòmics en la societat capitalista queden sempre a la seva disposició i favor. La missió del Sindicat serà pugnar constanment fins a reduir a mínimes proporcions el poder del capitalisme per donar-li amb més facilitat la batalla definitiva.

* * *

L'essencial és que tots els treballadors s'uneixin pel fi de lliberació econòmica, després ja dintre de la lluita i del Sindicat, fàcilment comprendran quins són els seus enemics

(Paraules de Salvador Seguí)

una revolucioneta més

Els fets ocorreguts a Barcelona el diumenge passat, ens demostren l'ineficàcia i la inutilitat de les forces anarco-sindicalistes. L'historial d'aquesta sèrie de gestes sense cap finalitat constructiva, posen ja sobradament en evidència l'incapacitat del domini faista a la C. N. T. De la proclamació de la República ençà, són varis els moviments de revolta sorollosament fracassats. Quan el cop del carrer de Mercaders va servir solament per a sembrar la mort en les files obreres i la desolació en la llar d'alguns treballadors; la temptativa de Figols tornà a portar la desesperació als rengles proletaris; la protesta per-les deportacions originà una vaga que la convertiren en revolucionària, ocasionant fets sagnants i empresonaments d'obrers a dojo. Per què tots aquests fets? Per res.

A què condueix aquesta tàctica? A organitzar una repressió i un empresonament d'obrers; a provocar una clausura general dels sindicats. Després, des de les pàgines de la «Soli» llegirem aquells títols violents: «Un sindicato asaltado por la fuerza pública.» Després vindran els planys i les llagrimetes des del portantveu de la C. N. T.; aquelles protestes dirigides al buit i aquelles lamentacions de sempre: «Los obreros perseguidos por la autoridad». Aquests títols donaran el cop després dels luctuosos fets del diumenge.

¿Per aquests fets inútils haveu gastat tantes quantitats i tant paper en fer propaganda abstencionista? ¿Per tot això haveu predicat que l'obrer abandoni els camins electorals? ¿Per aquestes gestes, tan temeràries com inútils, haveu apartat al proletariat dels parlits de classe?

Anarquisme, incapacitat, desordre, desorganització, confusionisme, escissionisme, són mots sinònims.

Es hora, ja, que els obrers es donin compte que són objecte d'un vergonyós engany per part dels dirigents de la Confederació. La C. N. T. deu fer menys Revolució i cuidar-se més de les solucions econòmiques dels proletaris. En lloc de comprar armes i bombes valdria més que invertissin aquestes quantitats en fins netament sindicals; aquestes quantitats s'haurien de destinar per a ajudar als obrers vaguistes i als sense feina i així es faria una obra

més humana, més justa i més revolucionària

De totes maneres el cop del diumenge prova el descrèdit i la poca autoritat que tenen els faistes, dintre la massa obrera. Si ells comptessin encara amb la confiança del poble, en lloc de donar el cop el diumenge haurien esperat fer-ho el dilluns organitzant una vaga general revolucionària. Però com que estan convençuts que el poble no els seguirà, han preferit obrar pel seu compte.

Els treballadors havem de blasmar aquests fets, les finalitats dels quals són les que cerca la burgesia per mantenir l'escavitut del proletariat.

JOSEP ANÉ I TORRES.

Olis purs de oliva del Sindicat Oleícola Garrotxa-Empordà EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

el regidor francès guillamet naspleda, té un gos....

Tenir un gos no és res de l'altre món. Hi ha individus que en tenen molts. Però el gos del regidor Guillamet Naspleda és un cas exemplar. Posseeix unes afilades dents que es claven meravellosament en les *pantorrilles* dels vianants. Són ja varis els que han provat les *caricies* d'aquest bell ca.

¿Les ordenances municipals no obliguen a que es posi morralló als gossos? Així ho tenim entès, però aquest acord, es veu que no resa pel senyor Guillamet Naspleda, regidor de la majoria i primer suministrador de gasolina i petroli de la casa gran.

Nosaltres davant d'aquest cas, que qualifiquem d'abús d'autoritat, solament hem de recomanar als ciutadans que es veuen obligats a passar per davant de la casa del regidor Guillamet Naspleda, vagin degudament previnguts i obrin en conseqüència, no contra el gos sinó contra l'amo, que és l'únic culpable del que succeeix.

En la darrera reunió d'Avançada de l'Empordà, assabentats de diverses lletres rebudes d'amics de la comarca que ens pregaven abans de reduir l'avant.!, que els escrivíem, decidíem revocar l'acord pres últimament i publicar el nostre quinzenal com es venia fent, esperant que els bons amics comarcals, amb la seva ajuda, faran possible que no s'hagi de reduir l'avant.!, i per contra, si lliguem caps, com esperem, podem assolir transformar-lo en setmanal.

Cal, obrers i camperols empordanesos, que ens adonem de la necessitat que tenim d'ajuntar-nos en un sol bloc per poder enfrontar-nos decididament amb els nostres explotadors.

Per mitjà de la premsa ens serà factible fer sentir la nostra veu arreu de les contrades catalanes. Serà el lligam espiritual que ens posarà en contacte amb el proletariat de tot Catalunya.

* * *

Vàrem acordar contribuir amb 10 pessetes a la subscripció pro-bust Doctor Ernest Vila Moreno. Aquest home bo i humanitari que honora als figuerencs.

* * *

Havent deixat d'exercir el càrrec de director d'avant.!, degut a les seves múltiples ocupacions, el company Joaquim Marcos, s'ha designat per aquest honorós càrrec el bon amic i ferm lluitador Pere Bellostes.

Figueres, gener 1933.

TINTORERIA LA ECONÓMICA
DE
T. MÉNDEZ
Avinguda República, 67 (abans Nou). - FIGUERES

Tenyits, rentats i planxats pels procediments més moderns a preus sense competència.

Rentar vestit home, en sec.	3'50 ptes.	-	Tenyir	8 ptes.
• americana	2'00	• - •	5	•
• pantaló	1'50	• - •	3	•
• vestit senyora	2'50	• - •	5	•

de «sang nova» de roses

«senyor president, ja ho sap que no sóc batlle...?»

...¿què deuria pensar el ciutadà Macià en sentir aquesta salutació?, ¿que potser el senyor (?) que el saludà d'aquesta manera pensava donar-li un disgust?. Si Francesc Macià hagués sapigut a qui estrenyia la mà el dia que visità Castelló d'Empúries, de segur que encara sentiria repugnància.

¿Amb quina filiació política devia presentar-se aquest senyor (?) - al qual no creiem necessari nomenar - a saludar al President de Catalunya? ¿Com a catalanista republicà?. Un individu que durant la dictadura formava part de la única entitat monàrquica que actuava a Roses, mentre vós, senyor Macià, junt amb altres catalans conscients organitzaveu la gesta de Prats de Molló per a dignificar la nostra Pàtria davant del món civilitzat.

Senyor Macià!: el que vingué a saludar-vos en nom d'aquesta joia que es diu Roses, i nosaltres en representació de «Sang Nova», tots allí presents, protestem públicament de certes manifestacions que va fer-vos aquest fracassat.

També hem d'assabentar-vos que aquest dit senyor (?), quan vós vareu enviar un representant d'«Estat Català» a Roses, va anar a casa d'aquest valent (?) catalanista (?) que tingué la barra de saludar-vos, i quan sapigué ço que el portava a casa seva es posà a tremolar de por. Ací teniu un home (?) que per servir a la nostra aimada Catalunya, es posà a tremolar com un covard.

A a aquest senyor (?) hem de dir-li: Cal tenir menys cinisme, més vergonya i un poc més de dignitat.

DOS DE «SANG NOVA».

**Articles fotogràfics EL SIGLO
Avinguda de la República, 17**

**justícia per un i
justícia pels altres...**

Ens assabentem que fa uns quants dies que l'ex-batlle va donar permís perquè posés l'aigua en el seu hort, a un amic seu, però va resultar que l'Ajuntament va tenir-ne alguna quei-

xa i ordenà posar-hi comptador. Allavors aquest individu per ordre de l'ex-batlle li va dir que el tragués del seu hort. Com que el senyor ja no era batlle, li manava.

¿Sabeu perquè li va dir que tragués el comptador? Doncs, per què en les eleccions municipals el va votar.

Senyor batlle, no s'hi val amb això, justícia per un, justícia pels altres.

L'esmentat individu va agafar el seu comptador, el va embolicar i el portà a casa de l'encarregat de l'aigua, dient-li a tall de mofa:

- Senyor empleat, li porto les eines que s'ha deixat en el meu hort.

Ara que digui el Municipi, ¿quin càstig mereix aquest home?

Senyor alcalde, avui hi ha barra per tot.

* * *

Cal exposar en públic que a casa d'un empleat municipal durant dia i nit és un tragí de gent que va a rentar-hi, per qual treball hi ha alguna casa que paga.

¿Per què es va fer el safareix públic? Es clar que en aquesta casa els ve molt be, puix com que no tenen comptador, els sobra aigua. Tenen un dipòsit on poden fer-hi cabre molts litres d'aigua i durant tot el dia les aixetes van a raig corrent.

Una dona preguntava a l'esposa de l'empleat en qüestió, com era que anava tanta gent a rentar a casa seva havent-hi un safareix públic, i aquesta li feu de contesta: - ¿Què t'importa a tú, no veus que som de l'olla?

* * *

No podem comprendre com a Roses sols hi ha quatre comptadors instal·lats. Ens estranya que l'Ajuntament no posi comptador a cada casa.

També hi ha un cafè-fonda que no té comptador, mentre els altres han de tenir-ne. A dit cafè-fonda hi ha un senyor foraster que fins ara era l'amo del poble, i també hi ha un regidor municipal que és carn i ungla de l'esmentat amo.

No és comprensible que a Roses, aquesta joia marítima, sigui governada per un foraster, per això preguem a dit senyor que faci el favor de no embolicar-se en cap assumpte de la vila, puix encara que sigui cacic pot sortir-ne perjudicat. Ja sabem que és un peix que és porta l'oli, el qual va portar una revolució a la sala local «Flor de Maig» amb motiu del ball.

Per avui prou, un altre dia ja parlarem extensament d'aquest individu.

EL PETIT DE «SANG NOVA».

1932-1933

Ha transcorregut l'any 1932 sense cap variació notable en l'ordre social dels pobles. Tot continua igual. Ha deixat un rastre d'odis, enveges i agitació que difícilment podrà solucionar-se.

L'any que ha passat, fou escenari de convulsions intestinals per tot arreu del món. L'home visqué en contínua agitació. La intranquil·litat i l'esperança s'uniren amb el temor i la temeritat. Un any de vida esbojarrada. Vagues, lluites, temptatives revolucionàries, de tot hi hagué i tot quedà igual. Espessa boira cobreix el món. A l'extrem orient la boira ofega; senyals de tempesta.

No obstant, una cosa hem d'agrair a l'any 1932. Ha demostrat palesament que el capital o règim capitalista és impotent per a resoldre satisfactòriament els problemes socials. El fabulós nombre dels sense feina, augmentà considerablement en el decurs de l'any, per arribar a la important suma de trenta milions. Trenta milions! Tants com habitants hi ha alapenínsula ibèrica (Espanya y Portugal juntes).

L'any 1933 comença amb la boira de l'any passat. La tempesta que s'apropava a l'extrem orient ha desencadenat ja i amenaça a Europa per la part d'Albània. A Amèrica també hi ha tempesta. Tenim, doncs, lluites a l'extrem orient i a l'Amèrica, quedant al mig una Europa vella, armada fins a les dents, esperant la més petita ocasió per a esclatar. La pau europea està equilibrada pel dèbil puntal albanès. Si no s'hi posa remei com més aviat millor, si no es reforça aquest puntal, la Pau s'esllavissarà portant la ruïna i la desolació a Europa.

La Societat de Nacions ha fet, una vegada més, el ridícul. Novament ha demostrat que és molt bona quan el cel és clar, però que per res serveix quan hi ha senyals de tempesta. Els discursos són de color de rosa, si el cel és esboirat, però si a l'horitzó apareixen negres núvols, aleshores es converteixen en el més deplorable tartamudeig.

Quina solució tindrà l'any nou? Quin caire prendran els problemes socials? Quins canvis experimentarà la vida? ¡Enigma! ¡Enigma! No obstant, si mirem fixament, darrera aquesta boira veurem una llum que lluita per traspasar-la, portant la unió als homes. Ho aconseguirà? Pel costat d'Albània també albirem un exèrcit de pigmeus que vol reforçar el puntal de la pau: són els obrers que, apartant tot nacionalisme s'uneixen i diuen: Ja n'hi ha prou de lluites! Abaix la guerra! Volem la pau...! Visca la pau!

PERE BELLOSTES.

**Drogueria i queviures EL SIGLO
Avinguda de la República, 17**

una víctima de l'imperialisme espanyol

rizal

Per omissió involuntària en el passat número vàrem deixar de parlar de l'aniversari de l'afusellament del Doctor Rizal.

Ens plau reproduir, en aquest número, un article de front que pel seu interès disculpa el nostre oblit.

Després de la gran desfeta colonial de 1898, semblava lògic que Espanya reaccionés contra la política que a Ultramar havia seguit fins aleshores, política que havia arruïnat la hisenda pública i havia fet perdre riuades de sang jove sota la consigna patriòtera: «Hasta el último hombre y la última peseta».

Però la història d'Espanya sota l'hegemonia política de Castella, s'ha distingit en totes les èpoques per la seva rigidesa. Ni en terres de Flandes ni en les d'Amèrica, Espanya ha rectificat la seva política colonial. La incapacitat i la intransigència han presidit la seva acció. En nom de la integritat de la pàtria, i sota una aparença de servir els interessos de la religió catòlica, la política d'Espanya ha estat de bandidatge. Robar i matar, fou l'acció d'Espanya a Amèrica, mentre hom ací, els que del patriotisme n'havien fet un rossinyol per robar el fons públics i dessagnar el país, acusaven de mals patriotes els que denunciaven la veritat del que passava a Amèrica. Aquest adjectiu en èpoques diferents fou aplicat a dos homes de posició ideològica oposada: el pare Las Casas i Pi i Margall.

* * *

Segurament cap colònia com la de Filipines havia sofert el jou ignominiós de les ordres religioses, corrompudes fins al seu límit màxim i que mantenien a la illa que per Espanya guanyà per la persuassió del vell escrivà basc Legazpi, en un estat de tirania irritant i d'embrutiment oprobios.

Sobretot, després de 1827 en què s'extingiren definitivament les reformes liberals que el període constitucional de 1812 havien portat a les illes. La reacció més desenfrenada s'ensenyorí del país creant gèrmens de les futures revoltes que més tard havien d'esclatar.

En 1872 tingué lloc un motí militar a Cavite. Molts filipins que s'havien destacat per la seva repressió, s'escaparen pel canal de Suez. El canal de Suez al qual els polítics que en aquells temps dirigien l'Estat espanyol no donaren importància, fou un camí obert als indígenes d'aquelles terres per comunicar-se més lliurement amb Europa. Per aquell nou pas que la ciència havia obert als habitants de les colònies d'Oceania, molts filipins es posaren en contacte personal amb Europa.

I es pogueren adonar de la situació incua que els tenia sotmesos Espanya, sota la fèrula de militars degradats al servei de les ordres religioses omnipotents!

Josep Rizal tenia onze anys quan esclatà el motí de Cavite i el seu record posava, al seu amor pel país que l'havia vist néixer, un pòsit d'odi contra els que l'esclavitzaven.

En 1882, Rizal vingué a estudiar a la península. Desembarcà a Barcelona. Publicà articles nacionalistes. Anà a Madrid on estudià medicina i filosofia.

Acabats els seus estudis, Rizal viatjà per Europa. Estigué a París, Berlín, Heidelberg. A Berlín acabà la seva novel·la *Noli me tangere* que havia començat a Madrid. Tenia aleshores 25 anys. La seva obra fou prohibida, qualificada per un tribunal compost de tres frares de *filibustera*, *volteriana*, etc. Fra Salvador Font, ponent d'un segon tribunal per judicar l'obra de Rizal, la condemna: «Atacs a la religió de l'Estat; atacs a l'Administració, als espanyols empleats del Govern i Tribunals de Justícia; atacs al cos de la guàrdia civil» etc. I en diversos passatges del seu informe, Fra Font ensenya la seva animeta malvada i miserable. Diu:

«*Filipinas: Problema fundamental. Solamente por esta circunstancia debió ser preso y llevado a los tribunales el autor... que se paseaba tranquilo por las calles cuando llegó el libro a las islas.*»

I més avall afegeix l'inquisidor: «*Si el mestizillo Rizal hubiera llegado al Archipiélago mandando las Islas el general Moriones, hubiera hallado su merecido.*»

Si aquest era el judici que l'obra de Rizal mereixia als «piadosos» apòstols de Déu sobre la terra de Filipines, ací, a la metròpoli en el Congrés i en el Senat se la judicà, sense haver-la llegida, només tenint en compte el que n'havien dit els frares. I això fins el liberal (?) Sagasta i el català Víctor Balaguer!

Rizal anà després a Austria, Bohèmia, Suïssa i Itàlia i pel port de Marsella embarcà cap a Manila on arribà per l'agost de 1887.

* * *

Els frares li feren la vida impossible. Marxà arborat de Filipines i viatjà i estudià per Xina i Japó. Després anà als Estats Units i a Anglaterra. En tots

els països que visità notà els progressos que feien en tots els ordres... sense necessitat de què hi haguessin frares!

Però les autoritats i els frares, no podent-se venjar en la persona de Rizal, ho feien en la dels seus parents.

En 1890, Rizal torna a Madrid i es fa amic de Pi i Margall. Però hi està poc temps. Torna a París i d'allí a Brussel·les i s'estableix definitivament a Gant on acaba i publica la segona part del *Noli me tangere*, titulada *El Filibusterismo*; estava dedicat a la memòria dels filipins que havien sacumbit en el motí de Cavite en 1872.

Mentrestant la situació de Filipines s'agreuja.

A mitjans de 1896, després d'haver-ho sol·licitat feia molts mesos. l'Estat espanyol li concedí permís per anar a exercir la medicina a Cuba. Però en arribar a Manila el vapor havia salpat feia unes hores. El nou vapor-correu tardaria a sortir vint-i-vuit dies. Rizal es constituí presoner i fou embarcat al vaixell de guerra *Castilla* en espera del pròxim correu.

Però el 17 d'agost un frare agustí dit Mariano Gil tingué una confidència de l'existència de la societat revolucionària «Katipunan» i del moviment que preparaven pel setembre. Els revolucionaris en veure's descoberts es llançaren al camp disposats a vendre's cara la vida.

Rizal fou complicat en el moviment a desgrat d'ésser cosa provada que no hi tenia res a veure. Es més, ell condemnava l'actuació revolucionària del «Katipunan» que s'havia fundat el 7 de juliol de 1892 que tenia per objecte esbotzar pel terror la dominació espanyola. Rizal creia il·lús i idealista, que l'alliberació de Filipines havia de venir enlairant el nivell cultural del poble.

Rizal, pèssim revolucionari, veié bé que a pesar que el moviment havia esclatat sense tenir-ne cap coneixement i trobant-se incomunicat en un vaixell de l'esquadra espanyola hi seria complicat. I en lloc d'escapar-se, Rizal embarcà a bord del «Panay» cap a Barcelona. El vaixell féu escala a Singapor i Rizal, com els demés passatgers, baixà a terra. Hom li aconsellà —ja que es trobava fora de la jurisdicció espanyola, amb tot i que encara no l'havien complicat al procés— que es quedés. Ho refusà. A Port Said hom li comunicà que s'havia rebut l'ordre telegràfic que en arribar a Barcelona fos detingut. Rizal plorà, però continuà el viatge.

I Rizal, retornat presoner a Manila, passà per un consell de guerra que fou, com tants d'altres, una monstruositat jurídica. Fou condemnat a mort. El general Polavieja aprovà el dictamen del Consell de Guerra.

Contra Rizal i els filipins de més reputació existia per part de les autoritats i la colònia de bandits explotadors espanyols una gran animadversió.

Aquesta genteta influenciada pels frares, creien que afusellant Rizal i altres filipins, tot s'arranjaria.

Fins l'arquebisbe Nozaleda aconsellà pietosament en nom de Déu, l'afusellament!

I el 29 de desembre de 1907 Rizal entrà en capella. Vint-i-quatre hores de serenitat segons tots els testimonis. L'endemà entre sis i set del matí anà a peu al lloc de l'execució. Demanà que l'afusellessin de cara. Li fou negat. Demanà que no desaparessin al cap sinó al cor i li fou concedit. Declaracions del metge que l'assistí diuen que Rizal en aquell moment tenia el pols normal. Una descàrrega sonà i Rizal caigué, esforç de voluntat de cara al sol, que ell havia cantat com a símbol de llibertat!

Sonaren «¡vivas a España!» i a la justícia i al so de la *Marxa de Cadis* les tropes desfilaren per davant el cadàver.

Aquella nit, el periòdic dels frares que quan parlava de Rizal deia despectivament el *metiç xinès*, escrivia canallesament:

«Y sólo así, *barriendo* la mala semilla, *segando* las mieses secas del campo, se ha de evitar el daño que a sí mismo se han hecho los ignorantes y pérfidos desleales que otros más malvados han lanzado en armas contra la madre patria, y a quienes a la rebelión y al descreimiento empujaron las protervas doctrinas del médico mestizo chino».

Rizal finí a l'edat de 46 anys.

* * *

Ran del seu afusellament, un home, català, que havia vist ben clar el problema colonial d'Espanya, Pi i Margall, escriví un article cremant d'indignació que acaba així: «Después de todo, no sucede sino lo que está en nuestras tradiciones. Matemos, matemos: el duque de Alba es la genuina representación de España».

I així, entre ineptitud i crueltats, Espanya perdé l'arxipièlag filipí i Cuba, últimes possessions de l'imperi colonial espanyol. També, aleshores, es féu la comèdia de demanar responsabilitats...

El general Polavieja tornà a Espanya, retent-se-li tota mena d'honors. Els homes de la «Lliga Regionalista» pactaren amb ell. Els qui deien que treballaven per la llibertat de Catalunya, pactaven amb un home que duia les mans tacades de sang dels lluitadors de la independència filipina! A la fi, eren burgesos...

Un altre català, gairebé del tot oblidat veié clar el problema de Filipines. El barceloní Sinibald de Mas que en 1839 estigué en aquelles illes uns mesos i escriví una obra notable donant consells de bon govern a la Metròpoli, plens de seny i comprensió, cosa però que Sinibald de Mas devia ignorar que no valorava l'Estat espanyol.

Aquella política desastrosa de Flandes, d'Itàlia i d'Amèrica, Espanya l'ha seguida després amb Marroc, Catalunya, Bascònia i Galícia. Fins i tot, després d'instaurada la República. Riudes de sang li ha costat el Rif. Riudes de sang li costarà a la península.

Però ara, la política d'Espanya és d'un cinisme revoltant. Mentre la seva representació diplomàtica a la Societat de les Nacions signa una proposició protestant de la intervenció japonesa a Manxúria, l'exèrcit espanyol practica el bandidatge al nord d'Àfrica i reprimeix amb mà dura—igual que ho féu a Flandes, Itàlia i Amèrica!—els intents alliberadors iniciats pels nacionalistes marroquís per tal de guanyar la independència de la seva terra.

La història d'Espanya continua.

JORDI ARQUER

Sabons i lleixius de totes classes
EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

inauguració

Vàrem ésser invitats galantment pel Tinent Coronel del Batalló de Caçadors de Muntanya núm. 3, de guarnició al castel de Sant Ferran, per tal d'assistir al meritori acte d'inauguració del «Hogar del soldado», que ha tingut lloc avui, a les 11.

Degut a que els components de la nostra agrupació som tots obrers, no ens ha estat possible concórrer a tan lloable acte, al qual ens hem adherit cordialment per mitjà d'una missiva.

La revolució sols pot fer-la el poble en massa. Les temptatives de revolta isolades serveixen solament per donar motiu a una repressió brutal i despòtica.

converses al vol

1.er ACTE

Escenari. Sala de correus. Al fons tres finestretes amb rètol indicador, (Caixa, Certificats i Gir Postal); aquesta última oberta, deixant veure a l'interior un rellotge marcant les 11'50.

Personatges: Dos militars i un paisà esperant torn davant la finestreta.

Arriba el torn al paisà quan el rellotge marca les 12.

— Un gir postal, farà el favor?

— Ho sento, però ja és tard.

— Però... si fa...

— No, no pot ésser. He dit que és tard. Han tocat les 12. (Tanca la finestreta).

— Sabeu que els ten... molt gr...s?

2.^{on} ACTE

Escenari. Entrada de correus. Al fons l'escala que condueix a les oficines.

Personatges: El paisà de l'acte anterior i un altre senyor que arriba quan ell va a sortir.

— ¡Hola, noi! Què tal?

— ¡Molt bé!

— Caram, sembla que estàs enfadat ¿Que't passa?

— Res... M'he disgustat una mica ací dalt.

I això ¿què ha succeït?

— Doncs mira, que després d'esperar deu minuts per fer un gir, en arribar-me el torn no han volgut despatxar-me perquè ja era migdia.

— Què vols fer-hi; estan en el perfecte dret de tancar quan es l'hora,

— Induïtament, però haurien de despatxar als que s'esperen, o almenys fer com fan a Barcelona que un agent de l'autoritat no deixa posar ningú a la cua, deu o quinze minuts abans de tancar; segons el cas.

— Si, però aquí no hi ha agent.

— Però, hi ha ordenances que poden suplir-lo en aquest cas.

— *Bueno*, vaig a dalt que no faci tard jo, ara. Salut!

— Salut!

Cau el teló

POSTES

GRAN CAFE EXCELSIOR

RAMBLA - Telèfon, 218 - FIGUERES

MANEL GAS MAÑA
NOTARI

successor dels Srs. Candal i Junyer
ofereix al públic el seu despatx

Avinguda República, 43, pral. (carrer Nou)
Telèfon 34 X FIGUERES

En la propera villa de Perelada, el dilluns dia 2 del actual, va deixar d'existir a l'edat de 93 anys, Dolors Ventós, mare del nostre bon company Emili Oliva.

El nostre amic, home d'idees d'aquestes que en diuen avançades, que no són altres que predicar la germanor entre tots els éssers humans i inculcar, amb exemples, l'esperit de llibertat i igualtat que orienta a tots els homes que pensem com l'Oliva, va acceptar estoicament aquest trist fall, pel qual li framelem el més sentit condol.

L'Oliva es trobava fora de casa quan morí la seva estimada mare. En arribar li notificaren el succeït, ço que va amarar-lo d'un visible sentiment.

Feia poca estona que era a casa, quan els fariseus del senyor rector, ja el voltaven i li xiulaven les orelles, interessant-se per saber com enterraria la mare.

Els no volien adonar-se del sofriment del pobre Oliva, desitjaven solament fer triomfar la seva repugnant i inconfesable aspiració. Volien temptar l'home liberal. Li oferien pagar-li l'enterrament: caixa, capellans, cera, etc.

Però aquests éssers mesquins - algun dels quals ahir era un furibund menja-capellans i avui no es cansa de llepar la mà rodanxona del rector, amo i senyor seu - no sabien que els homes com l'Oliva no es venen per quatre *quartos* ni per tot l'or del món.

I l'Oliva donant proves del seu gran esperit de lluita i de la seva aferrissada convicció, va enterrar la seva mare civilment. El primer enterrament civil que es feia a la carcunda vila de Perelada, feude de reaccionaris. Bella gesta, amic Oliva!...

Un dels fusters del poble que també exerceix l'honros(?) paper de sacristà, es va negar a fer el bagul, dient, amb mofa, que no volia fer vestits per *gossos*. Quin desgraciat!... Individus així ni arriben a fer-nos fàstic, ens fan llàstima.

A l'enterrament, entre homes i do-

nes, sols hi anaven 35 persones. Perelada és un poble d'unes 1 600 ànimes, això ens demostra ço que ja savíem: que a Perelada hi ha molta llana.

La mare de l'Oliva era estimada per tot el poble, si l'enterrament hagués estat amenitzat amb moixiganga cavernícola, hi hauria anat el poble en massa, però, amic Oliva, és millor que sols hagin acompanyat el cos fret de la teva mare, els veritables ciutadans conscients. El altres haurien ofès la seva memòria.

Per acabar hem de dirigir-nos al Governador Civil de la «província» per posar-lo en coneixement del següent:

1.er A Perelada no s'ha realitzat la secularització dels Cementiris. Un mur s'aixeca, encara, entre el departament civil i el catòlic.

2.^{on} En la capella del Cementiri, que es del poble, encara hi ha imatges religioses.

3.er Tot hi haver posat al cim de la porta d'entrada del Cementiri -part exterior- un rètol que diu: «Cementiri Municipal», de part de dins es veu, a l'esmentat lloc, unes figures religioses.

Com que entenem que això es una ofensa al règim laic del nostre país, us preguem, ciutadà Governador Civil de la nostra «província», que ordeneu a les autoritats civils de Perelada que actuïn d'acord amb les lleis vigents, puix de no fer-ho els homes liberals de Perelada ens veuríem precisats a prendre resolucions extremes.

No podem permetre que en ple règim de democràcia el lliure pensar sigui un mite.

Pintures i Pinzells EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

Els moviments esporàdics són una demostració palesa de la incultura i analfabetisme dels que els organitzen.

làpides francesc Ferrer i guàrdia

Fa uns quants dies que les làpides costejades per subscripció popular oberta pels amics d'«avant..!» en just homenatge al gran humanista, Ferrer i Guàrdia, assassinat per les forces reaccionàries de primers de segle, són exposades al públic en els Magatzems Atlàntida, Avinguda de la República, 10.

Ens plau felicitar cordialment al nostre bon amic, l'escultor Joan Pineda, pel treball esmeradíssim que ha realitzat en la construcció de les esmentades làpides.

Ensems agraïm ben sincerament la decisió de tots aquells ciutadans, digníssims ciutadans, que amb la seva col·laboració, han fet possible que Figueres tingués un carrer amb el nom de Francesc Ferrer i Guàrdia, i que les làpides que li donen el nom, fossin fruit d'un sentiment altruista del poble; d'aquest poble humil i treballador que tan estimava el màrtir.

Les làpides seran lliurades a l'Ajuntament i, si podem assabentar nos del dia que seran col·locades, serem testimonis silenciosos d'un acte que hauria hagut d'ésser una veritable demostració de civisme i no serà altra cosa que una palesa afirmació del que senten aquests homes que per vergonya nostra regenten els destins de Figueres. D'aquests homes que, amb la seva actitud, han enllotat la memòria de Francesc Ferrer i Guàrdia.

S'arreglen plomes estilogràfiques
Llibreria Batllosera
GALAN, 2

correspondència

S. M. - El publiquem traduït.
Joessa. - Va al cove, és desplaçat.
Sang Nova. - Ja us contestarem.
E O. - Creiem que restareu satisfet.
Anar fent. - Podeu enviar-ho a «Empordà Federal», ells ho publicaran amb la major satisfacció.
Col·laboradors comarcals. - Us escriurem.
M. R.-(Pals). - Ja ens direu si rebeu els exemplars d'«avant..!»

L'anarquisme, és bondat. Per tant, un assassí no pot ésser un anarquista: és un malvat.

Productes vegetarians EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

Arts Gràfiques TRAYTER, Cervantes, 13, Figueres

Sastreria "LA FAMA"

EXTENS ASSORTIT EN VESTITS, ABRICS i PANTALONS FANTASIA.

TALL ESMERAT.-CONFECCIÓ ACURADA.

Avinguda de la República, 4

FIGUERES

avant..!

els obrers conscients condemnen l'assassinat premeditat.

el poble no vol sang.
vol justícia!

¿és la llei igual per a tots?

La desigualtat de classes és palesa en tots els ordres de la vida social.

La lluita entre el capital i el treball malgrat gratuïtes afirmacions dels economistes clàssics negant els principis racionals del marxisme, va prenen un fort increment degut a què, de dia en dia, el poble allisonat per l'experiència quotidiana s'adona que tant com hi hagi classes, l'igualtat de l'home davant la llei serà un mite.

La pseudo-democràcia burgesa, prou s'esforça en exaltar la seva democràcia i presentar-la sense màcula als ulls del poble, però els fets, aquesta força invisible que és la mare de l'experiència, s'han proposat seguint les immutables lleis de la naturalesa en desmentir una vegada i altra aquesta pau i aquesta concòrdia entre classes tan bellament exposades damunt les pàgines d'un llibre per tots els economistes servils del capital i tan primorosament cantada per quatre polítics tips, damunt les taules d'un escenari.

En les lleis de la República Espanyola no han oblidat de declarar l'igualtat dels ciutadans davant la llei. En futures lleis que van a legislar les actuals Corts Catalanes no eludirán tampoc aquesta responsabilitat (?), car costa poc escriure-ho. En el projecte de constitució, elaborat d'acord amb aquell os que van llençar-nos des de Madrid perquè calléssim, i presentat per la comissió jurídica

assessora encarregada de redactar-lo, podem llegir-hi en l'article 13 «la llei es igual per a tots». ¡Valent sarcasme per a la classe treballadora!

L'igualtat de la llei posada en pràctica dins una societat capitalista ha fracassat estrepitosament. Igualtat de llei en aquest cas, vol dir igualtat de tracte per totes les classes. Però aquesta igualtat de tracte, si bé ja és un pur sofisme, si anéssim a profunditzar al subsol de la sociologia com feren Marx i els seus predecessors, és encara més aparent quan es tracta d'analitzar els efectes d'aquesta igualtat posada en pràctica.

Recordem-nos solament d'aquella sublevació inconscient de la Conca del Llobregat, d'aquells obrers que es sobreposaren a llur misèria i cansats d'esgarrapar en les entranyes de la terra, embruïts mentalment per la condició de màquines o de bèsties de treball en què els té sotmesos el capitalisme, varen llençar-se al carrer menyspreant llur vida pensant-se acabar d'una vegada per sempre, amb els explotadors que els oprimien i amb els lladres que s'enriquien a costa de llur sobre treball i salut.

Per aquests obrers, la burgesia féu executar implacablement les lleis dictades i foren transportats a les colònies equatorials suportant la rigurositat del clima i les racions de vianda que els donava l'Estat fins a l'últim dia de la pena.

En finir la pena i arribats altra volta a aquí es trobaren sense una pesseta, sense treball i mirats de reüll per la burgesia i sovint foragitats amb mal to quan acudien a demanar feina, si és que coneixien llur gesta.

Més tard veierem la sublevació de l'aristocràcia, els que s'han enriquit amb la plusvalia del treball obrer. Sobre aquests caigué també inexorablement el càstic de la burgesia. Aparentment, aquí hi ha igualtat de tracte, encara que no existeix, almenys amb justícia, puix no és admissible que es tracti igual al lladre que es rebel·la perquè no el deixen robar amb tanta escala, i al robat que es rebel·la perquè el roben.

Però donem més avantatge a l'enemic; deixem això apart. Han passat els dies. Els aristòcrates deportats a Villa Cisneros, no els falten pessetes, i ja sabem per experiència que allà on no falten pessetes no falta res. No conec el règim a què els tenien sotmesos, però segurament els sobrava tot el que faltava als obrers. A més, com tots sabem, una gran part, quan s'han cansat d'estar-hi, han guillat. La seva posició de classe superior els ha permès, cosa que no podien fer els obrers, de mercadejar amb qualsevol subjecte facilitant-los l'evasió. El ministre de governació volent pal·liar el succés no hi ha donat importància dient que encara hi han perdut, puix sols els faltaven dos mesos per a complir la condemna, però tots aquests arguments són ben fluïxos car igualment s'haurien escapat faltant-los dos mesos com si els hagués faltat dos anys.

Ja han complert. Ja tenien la pena d'exili, segons el senyor ministre, però aquesta pena per ells que no han de vagar pel món cercant feina, no és cap pena, puix la pàtria l'han portada sempre a la boca, però mai en el cor. La veritable pàtria de l'home és la terra. Ells continuen damunt la terra i per a satisfer els seus insans desigs no els fallarà res. Són on eren, mentre molts d'aquells obrers no deuen ni trobar qui vulgui comprar-los-hi llur força de treball.

Així veiem major delictes a menor pena. ¡Eterna diferència de classes! Aquest és l'efecte de la llei igual per a tots dins una societat capitalista.

JOSEP FERRER i FERRER.

“avançada de l'empordà”

MILITANTS:

Ens plau notificar-vos que el proper divendres, dia 13, a les 10 de la nit, tindrà lloc, a l'estatge social, l'Assemblea General Ordinària que assenyala els nostres Estatuts. Es descabdellarà d'acord amb l'ordre del dia que llegirà la presidència.

Us preguem no falteu a aquest acte.

El Secretari,
JOSEP FERRER

El President,
JOAN CARREBES